

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 27 April 1877, kl. I e. m.

Särskilda Utskottets för behandling af förslaget till värnpligtslag m. m. Memorial N:o 2, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut vid behandlingen af Utskottets Utlåtande N:o 1.

Uti omförmälda utlåtande hade Utskottet hemstält:

i första punkten,

att Riksdagen måtte, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till lag om allmänna värnpligten icke kunde oförändradt godkännas, för sin del besluta den af Utskottet föreslagna Lag om allmänna värnpligten;

i andra punkten,

att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till lag angående den tid, värnpliktig skall för sin utbildning tjenstgöra under fredstid, icke kunde oförändradt antagas, måtte

dels A. för sin del, och under förutsättning af att här nedan omförmälda lindringar bifölles, besluta den af Utskottet föreslagna lag angående den tid värnpliktig skall för sin utbildning tjenstgöra under fredstid;

dels B. med stöd af hvad ej mindre i Kongl. Maj:ts nådiga proposition än ock i enskilda motioner föreslagits angående lättnader för rust- och rotehållet, samt i samband med lagens antagande, besluta följande lättnader i rustnings-

2 *Särskilda Utskottets för behandl. af förslaget till värnpligtslag Memorial N:o 4.*

och roteringsbesvären att, så länge förestående lag vore i verksamhet, rust- och rotehället samt båtsmanshället tillgodokomma; nemligen:

a) Hvarje gång rekryt insättes i nummer vid så väl rust- och rote- som båtsmanshället, lemnar staten ett bidrag af 50 kronor. Denna så kallade *rekryteringshjelp* utgår från och med år 1878.

b) Rusthållsnummer, hvilkas rustningsunderstöd icke uppgår till 200 kronor, erhålla, hvarje gång ny remont insättes, af staten ett bidrag af 150 kronor. Denna så kallade *remonteringshjelp*, som tillgodonjutes äfven af effektivt remonterande nummer vid Jemtlands hästjägarecorps, utgår från och med år 1878.

c) Staten öfvertager från och med år 1879 manskapets vid rusthället beklädnad och beväring jemte annan utredning för detsamma, såsom sadelmundering, remtyg- och trosspersedlar; hvaremot staten samtidigt erhåller fri dispositionsrätt af i bruk varande, af rusthållarne anskaffade, motsvarande persedlar.

d) Hvarje rotenummer, som verkligen håller karl, erhåller ett årligt bidrag till soldatens aflöning och bostad. Denna s. k. *lönehjelp* utgår under åren 1878 och 1879 med 20 kronor samt från och med år 1880 med 30 kronor.

e) Staten öfvertager från och med år 1878 skyldigheten för båtsmanshället att bekosta kappsäck och småpersedlar.

f) Hvarje nummer af båtsmanshället, som verkligen håller båtsman, erhåller ett årligt bidrag till båtsmanens aflöning. Denna s. k. *lönehjelp* utgår från och med år 1879 med 15 kronor årligen.

g) Vakansafgiften för de lediga rotarne i Södra Möre och Blekinge nedsettes från och med år 1879 med tio procent;

dels slutligen C.

till uppförande å ordinarie stat för de under mom. B angifna ändamål bevilja särskilda förslagsanslag till sammanräknadt belopp af 1,037,000 kronor, hvilka anslag dock i 1878 års riksstat endast skulle anvisas med tillhoppa 505,000 kronor, deraf 450,000 kronor under 4:de hufvudtiteln och 55,000 kronor under 5:te hufvudtiteln;

samt

4:o att Riksdagen ville i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga under nådig ompröfning, huru vida, i hvad mån och under hvilka vilkor de i den antagna lagen om allmän värnpligt och i lagen om värnpligtigs öfning i fredstid innehållna bestämmelser måtte kunna äfven till lappmarkerna eller större eller mindre delar af dem utsträckas.

Enligt Utskottet tillhandakomma protokollsutdrag har:

rörande första punkten

Första Kammaren bifallit Utskottets hemställan, hvaremot Andra Kammaren

afslagit samtliga paragrafer af Utskottets under denna punkt framställda förslag till Lag om allmänna värnpligten, äfvensom det efter § 41 föreslagna stadgandet;

rörande andra punkten

Första Kammaren bifallit så väl det under Lit. A intagna förslag till Lag, angående den tid, värnpliktig skall för sin utbildning tjenstgöra under fredstid, som ock allt hvad Utskottet under Lit. B föreslagit, samt jemväl bifallit Utskottets under Lit. C afgifna hemställan, under förutsättning, att nämnda lagförslag komme att af Riksdagen antagas, hvaremot Andra Kammaren för sin del beslutit att, med afslag å Utskottets hemställan, bifalla följande förslag till underdånig skrifvelse:

“att Riksdagen, som icke kunnat antaga Kongl. Maj:ts nu föreliggande nådiga förslag, förklarar sig vidhålla de i underdånig skrifvelse den 24 Maj 1873, angående försvarsväsendets ordnande i sammanhang med indelningsverkets och grundskatternas afskrifvande, uttalade grunder, hvilka här närmare bestämmas och sammanfattas sålunda:

att krigsmakten skall bestå af en genom frivilligt åtagande bildad, af statsverket aflönad stam, bestående af befäl och trupp, uppgående till ungefär den nuvarande stammens styrka, hvilken, till så stor del som möjligt, förläggas och fördelas på landsbygden, samt af värnpligtige;

att hvarje svensk man är värnpliktig från och med det kalenderår, under hvilket han fyller tjuguet år till och med det, under hvilket han fyller fyratio år;

att öfningstiden för värnpligtige må, från nuvarande 30 dagar, under loppet af 15 år, småningom ökas till högst 90 dagar, hvilken öfning bör försiggå i barackläger;

att samtidigt med inträdandet af ökad öfningstid för de värnpligtige och värnpligtslagens tillämpning, statens rekryteringsskyldighet vidtager i mån af indelta manskapets afgang;

att, vid karls afgang, rote- och rusthåll sättes på vakans, det senare med öfverlemnande till statsverket af persedlar och häst i mönstergildt skick utan ersättning, hvarefter vakansafgift erlägges, å hvilken minskning eger rum i enlighet med den i förut åberopade skrifvelse antagna måttstock;

att rote- och rusthåll, hvilka under öfvergångstiden fullgöra sin skyldighet in natura, skola årligen af statsmedel uppbära en ersättning, som motsvarar hvad under samma år, med tillägg af föregående afskrifningar, skolat dem tillgodokomma om vakans från början inträdt;

att i sammanhang med den ökade värnpligtens inträdande en lika afskrifning af alla grundskatter jemväl tager sin början, och åsättes jordbruksfastighet enahanda bevilling, som annan fastighet, hvarjemte förändring i kommunalförfattningarne torde böra försiggå, ålkt i enlighet med mera nämnda skrifvelse;

4 *Särskilda Utskottets för behandl. af förslaget till värnpligtslag Memorial N:o 4.*

att erforderliga medel för stamtruppens afföning garanteras genom lag; samt att Riksdagen, vid anmälan häraf, i underdanighet anhåller det täcktes Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med dessa grunder, till nästa Riksdag framställa förslag till försvarets ordnande i sammanhang med indelningsverkets och grundskatternas fullständiga afskaffande.“

samt förklarar Utskottets hemställan under 2 punkten Lit. B och C hafva i följd häraf förfallit och;

rörande fjerde punkten

Första Kammaren bifallit och Andra Kammaren afslagit hvad Utskottet under densamma hemställt.

I följd af dessa skiljaktiga beslut har det, jemlikt § 63 Riksdagsordningen, ålegat Utskottet att söka, så vidt möjligt är, sammanjemka de olika meningarne och med förslag derom till Kamrarne inkomma. Utskottet anser emellertid att dessa beslut icke kunna sammanjemkas;

vid hvilket förhållande Riksdagen torde finna de väckta frågorna för denna riksdag hafva förfallit.

Stockholm den 27 April 1877.

På Utskottets vägnar:

Alb. Ehrensvärd.